

torej vzemimo si pod noge srednjo — zlato pot, ne klanjaje se preveč družabnemu veseljačenju in ne ogibaje se s strahom samije. Kedor se odpove družabnosti, izbrisan bode kmalu kot čudak iz slojev človeške družbe, to seveda v usode milem slučaju, navadno pa ga obsodijo za nevljudneža, če ne še za kaj hujšega. Kedor pa se hoče bliščati po družbah kot svetla zvezda, mora biti tudi pripravljen na svoj . . . zahod. Človek, ki je vedno sam, postane jednostransk v svojih nazorih, duh se mu potopi v bledih sanjarijah, različni predsodki o svetu, človeštva in življenji in o sebi samem odtujujejo ga ga čedalje bolj človeški družbi, katera je prava pravcata mera in tehtnica za naše misli in dejanja. Iz samotanja razvije se ali bahač, prenapetež, ki je zaljubljen v svojo osebo tako, da bi pokleknil vsak dan po trikrat najmanj pred njo, ki gleda na ostale zemljane kakor na borne črvice ali pa postane samotar tako skrajno skromen, da bi najrajši prosil vsacega človeka oproščenja, da se še sploh drzne teptati travo. Oboje je smešno! Kedor živi dolgo časa sam za-se, začne se konečno bati ljudij in vsega, kar prinese človeku življenje, naj si bo dobro ali hudo, tolaži se sem ter tja i z mislijo, češ, ne uživam veselja, ki nam je ponuja svet, zato pa tudi ne okušam bridkosti, katere je spremljajo. Vsaka božja iskrica do stremljenja umre mu, namesto, da bi napredoval, pa nazaduje, kajti ravno ovire in zapreke bodrijo duha in ga unemajo za delovanje, a misli samotarjeve krožijo svobodno po vedno istem tiru, brez spremembe, brez zaprek.

Samotarjenja slabe posledice maščujejo pa se še v drugem oziru. Samotar ali preveč zaupa ljudem, ker jih ne pozna in vsled tega ne uvaža človeških slabostij, ali pa je skrajno nezaupljiv radi predsodkov, katere mu je naredilo njegovo jednolično življenje, lastnega prepričanja pa nima. Človek sam samcat je slab, v slogi je moč. Nadalje jo samotarju tudi na kvar to, da se ne zna kretati prišedši v družbo. Brez ljubezni, brez prijateljstva teče mu življenje, a prijateljstvo, ta božja cvetka, je vredno, da se mu žrtvuje vse! Marsikateri seveda trdi, da se rad odreče prijateljstvu, kajti pravo prijateljstvo živi itak pre samo v pravljicah. Vse je sebičnost, vsaka ljubav stoji na kakšnem „računu“, bolje če zadostuje človek sam sebi. Ako pa smelo obsodimo baš ta nazor za posledico največje sebičnosti, ne more nam oporekati nihče, Kogar navdušuje zaupanje v samega sebe, da bi mogel i on sam biti svojemu drugu zvest prijatelj, ta ne more obupati nad prijateljstvom. Redek je sicer ta dar božji, bajka pa ni. Kakor zlato v ognji, skušajo se pravi prijatelji v nesreči. Kedor zahteva cvet in sad v istem hipu, vara se seveda pogosto. Prava pobratimstva se seveda ne sklepajo hipno, kar čez noč, sosebno ne pri vincu, temelj trajnega prijateljstva je korenito medsebojno spoznanje, ki potrebuje za razvoj časa in odkritosrčnosti. In če ti je usoda naklonila srečo pravega prijateljstva, veruj in ne guj si in ceni ta biser, kakor punčico v očesu in posveti se mu z vsemi svojimi močmi! Ne plaši se nobene žrtve, kajti, kar danes zahteva prijateljstvo od tebe, vrača ti oduševljeno jutri!

Družabnost in samotarjenje mora ostati torej v vednem ravnovesju na tehtnici človeškega življenja. Le tako ostane duh svež in ne opeša po delu. Človek mora pomisliti, da ga Stvarnik ni ustvaril njegovej lastnej ničevosti na ljubo, ampak da ga je postavil na svet kot uda vsega človeštva, kateremu mora koristiti. Življenje dobi še le svojo vrednost in važnost za posameznika z ozirom na vesoljno človeško družbo. Verige posamezni členi so brez koristi a zvezani v močno verigo, dobe pomen in veljavo. In če se utrga jeden člen, čuti to isti, ki jo rabi, takoj. Slično je i v človeški družbi.

Torej: „Ne plaši se znoja, ne straši boja, saj možko dejanje krepčuje moža!“ Nemeč pa pravi: „Gemächlich soll der Wurm im Staube liegen, Der edle Mensch muss kämpfen und wird siegen.“

In še nekaj! Pregovor pravi: „Povej mi s kom se pajdašiš in povem ti koliko si vreden!“ Drugi spet: „Kedor se druží z volkovi, mora tudi tuliti z njimi!“

Vsakemu je sicer dano na svobodno voljo, da igra norca ulogo na svojo roko, a razsoden duh iskal in našel bo gotovo družbo, katere je vreden ali katere je dolžen samemu sebi.

Za sklep pa še besedico, specijelno besedico ženstvu, kateremu se tako rada očita prevelika ljubezen do družabnosti. Na čast slovenskemu ženstvu vidimo se radi volje primorani izgovoriti priznanje, da v nas Slovencih doslej še ne poznamo te lastnosti pri naših ženah in dekletih v tem obsegu, kakor se nahaja to v drugih narodih. Dal Bog, da nam i bodočnost nikoli ne prinese prilike, opozarjajoče nas na oni znani pregovor, ki opominja, naj se ne hvali dan pred zahodom.

Naj stori žena še toliko za občni blagor, za narod, letaje iz jednega društva v drugo, naj priredi in vodi še toliko zabav za radodarne namene, če poleg tega zanemarja svoje dolžnosti kot mati ali gospodinja, dvomljiva jej čast!

Še slabše pa je, ako svojej strasti do zabav žrtvuje ugodnosti domačega ognjišča, izpodkopavaje mu temelj z žrtvami, katere zahtevajo njega družbe od nje v denarnem oziru. Ali . . . jednakopravnost za oba spola! Tudi nekateri „častiti“ očetje imajo ne navado, temveč razvado, da morajo iti vsak večer med pivske bratce, kjer popivajo po vso noč, dočim doma žena v skrbeh, kaj bo dala drug dan deci za lačni želodec, ne more zatisniti očesa!

Torej vse, kar je prav in kar ni mogoče, tega še Bog noče! . . .

Po nemškem priredila M á r i c a II.

Vzbujajmo v svojej deci resnicoljubnost!

Človek se mora včasih nehoté diviti, koliko modrosti skriva se v priprostej luščini narodnih pregovorov, le žal, da jih dandanes vse premalo uvažujemo, namesto,

da bi se jih držali kakor najboljših pravil za življenje. Saj so otroci stoletne narodove skušnje in „glas naroda, glas božji“!

Tako se tudi pravi, da kedor laže, tudi krade. Kolika žalost morala bi biti za stariše, ki so zasačili svojega ljubljence na prvej laži! In prav vzgojevalna sredstva, katerih se poslužujejo pri prvej laži, odločilna so za razvitek značaja za vse življenje. Nekateri stariši so v tem slučaju prestrogi, nekateri se tolažijo s tem, da otrok sploh ne ve, kaj govori, nekateri brezvestni, ki sploh ne umevajo svojega važnega poklica, veselé se celó na zvijači, s kateroj se je izrezal njih „nadebudni otrok“ ter se rešil zaslužene kazni s pomočjo laži. „Laž v sili!“ tolažijo se in sploh in ne uvažujejo take „malenkosti“. Vsaka brezbriznost in popustljivost pa se osveti in sicer nikjer ne tako, kakor ravno pri vzgoji mladega naraščaja. Stariši in vzgojitelji morajo torej že zgodaj, kakor hitro se jame zavedati gojenec, skrbeti, da govori resnico, sosebno pa, da njih samih nikoli ne dobi na laži. Besede mičejo, vzgledi vlečejo. V prvej mladosti uče se otroci vsega itak le s pomočjo velicega daru za posnemanje, in kako se naj razvije iz otroka dober in blag značaj, če je primoran posnemati slabe vzgleda?

Človeško življenje nanese tako, da nam često položi na jezik „laž v sili“, a otrok, ki ne zna razlikovati med obema — jednako „dičnima“ sestricama, naj ne ve o nobenej. Naravna posledica je, da otrok čuti krivico in premišljuje o njej, ki se mu je zgodila s kaznijo za laž, slišavši, da odrasli vendar lažejo.

Koliko preglavice povzročajo otroci odraslim s svojo radovednostjo, o tem nam pač zna mnogo povedati vsaka mati! Jedva je rešeno jedno vprašanje in že je stavljeno drugo. Kakšen naj bo odgovor, ako mati vidi, da ne more in ne sme otroku povedati resnice? Ne laži se otroku nikoli, sosebno pa slučajno navzočim na ljubo in v zabavo z nekim gotovim povdarkom ne, kajti bistroviden otrok spozna takoj, kam pes tace moli! „Premajhen si še! Ko zrasedeš, razumel bodeš vse!“, tako naj se pomiri mali radovednež in pametna mati naj njegove nemirne misli skrivaj, da otrok ne opazi smotra, prevede na drug tir.

Jako škodljivo je tudi, ako kažeš otroku svojo nezaupnost, prašaje ga ob priliki: „Ali je pa tudi res, kar si mi povedal?“ Naša deca niti sanjati ne sme o tem, da bi jo smatrali zmožno, posluževati se proti nam tako velike napake! Vsak tak sam mora užaliti nepokvarjeno otroško dušo. Otrok, opazivši, da nimaš zaupanja vanj, postane nezaupen, nezaupnost pa je mati laži, oboje pa posledica napačne vzgoje, kajti „daru laži“ ne prinese nihče seboj na svet.

Pozor torej, stariši in vzgojitelji, sosebno pa ve matere, kot naravne vzgojiteljice, da vam vaši otroci kot propalnice v poznejših letih ne bodo očitali slabe vzgoje!

Priredila po nemškem Márica II.

Galerija ženskih slik.

Beleži Kamnoselski.

II.

Tinea.

Rože je na vrtu plela,
Pela pesemco glasno.

S. Gregorčič.

Vrt je bil njena lastnina, ta vrt je bil nje mladost, njena sreča, njene sanje, njen up, njen raj, njeno vse. V tem vrtu je prežila najlepše dni svojega življenja, — da, napleše in s tem vrtom spojeno je bilo vse njeno bitje, njena duša. Ona sama je pa bila živa cvetka v tem vrtu, cvetka, brez katere bi moral ugasniti ves čar vrta, ako bi izginila iz njega, ako bi jo utrgal kedo...

In izginila je, utrgal sem jo jaz, vtrgal v gnjevu svojega srca, v obupu svoje duše...

Temno je bilo moje življenje, po onem usodepolnem sestanku na smrtni postelji blede Klare jelo se je tamniti. Zašel sem v mračni labirint, kajti podoba Klare stopila je oj, da ni stopila nikdar! med moje življenje in luč sveta, da je bilo omračeno moje duševno oko po sanjah o nerazločni sreči človeškega srca. Potem je prišlo, kar je moralo priti, kar je bilo naravno.

V labirintu so me prav kmalu obdale sovražne sile, — kdo jih ne pozna, kdo? To so one sile, ki tirajo nedolžnega, nevednega človeka v žrelo pogube in on jim sledi, ker boljšega ne vidi, ne pozna.

Ko pa je prepozno, jame ječati duša v obupu, v spoznanju, da je ostala jasna sreča zunaj, zunaj v svitlih višavah, kamor se ne more dvigniti nikdar več, ker je — prepozno!

A zakaj prepozno?

Li ni srce zmožno ljubiti, da-si je spoznalo bridki kelih življenja, dasi je v zavesti bližajoče se pogibelji? Vsaj je čisto, vsaj vanje ne more ničesar, kar ni od Njega, Najvišjega! Zakaj bi ne bilo srečno i ono, saj je sreč obilo in raznih na zemlji in kako jasne, visoke, nad vse zemsko vzvišene sreče so onih src, v katere je zgodaj udrlo izpoznanje o ničevosti, o nizkosti sveta!

A najti jo?

Kje? Kudi jo iskati?

Kje je jasno bitje, na čegar perotih veje nebeški zór take sreče?

Obhodi ves širni svet, beži za divjim hrepenenjem svojega srca — zaman, zaman ves trud! In vendar je nekje, mora biti nekje! Glej za ono daljno goro, kako sije ondi tajnostni zor in iz njega se čuje sladek, ojtako vabeči klic: „tu, tu sem, trudni popotnik, tu-sem!“ In ti bežiš, da ti krvavi telo in duša, — ko pa si dospel na oni kraj, kaj si našel? Vse, vse drugo, kar ti navdaja bolno srce z gnevom in mrznjo, a nje nisi našel; naposled omagaš in utrujen se odpoveš temu, česar nima, česar ne premore trhli svet.

Ko pa si tako brezupen žedel, ko ti je postalo življenje tako neznosno breme, tako prazna, brezpomembna last, tedaj ti je stopila nenadoma pred oči podoba deklice, z očmi, s smehljajem in sladko vabečim glasom, da najedenkrat meniš: ona, ona je, ki je klicala iz ne-